

פרפראות

פאר

ל"ג בעומר בהר תש"פ

זכר לעשיית

יום טוב

בל"ג בעומר

איתא בגמרא

מהרש"א עמוד ה'

פרפראות פאר

עמוד א מפתח נושאים ל"ג בעומר בהר תש"פ

עמוד ב רבי שמעון בר יוחאי הלך בדרכו המיוחדת בתפילה של רבו רבי עקיבא

ביאור לא מפני שזה גדול מזה

עמוד ג דברי רבי שמעון בר יוחאי בענין תפילה מכוונים לדבריו במקום אחר

עמוד ד ביאור המשנה אל תעש תפלתך קבע בדרך צחות

ביאור קדמון בתלאה בגלגל חמה הם הצדיקים שבכל דור

איתא בגמרא זכר לעשיית יו"ט בל"ג בעומר מהרש"א

עמוד ה הרשב"י והזוהר הק' מרומזים בכתובים תפארת שלמה

עמוד ו יום ראשון של סוכות הוא ראשון לחשבון עונות ביאור ע"ד המהרש"א

יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין

יש לפרש מן הדין היינו ק"ו

עמוד ז ביאור מי השילוח דברי הזוה"ק פני האדון ה' זה רבי שמעון בר יוחאי

מה בין דברי רבי שמעון בר יוחאי לדברי יהודה בן גרים

עמוד ח ביאור דברי רשב"י על יהודה בן גרים אנשים של צורה הם בצחות

עמוד ט רמז בכתוב טוב לב משתה תמיד ליומא דהילולא של הרמ"א

ביאור בפירושו השונים של רש"י באותו מאמר

הכריז רבי ינאי חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד

עמוד י עוד י"ל השינוי בפירושי רש"י ע"ד המהרש"א ברבי מאיר שלמד מאחר

עמוד יא ועשת את התבואה לשלש השנים"

ביאור שני כתובים המכחישים ע"ד הידיעה והבחירה

עמוד יב שוב מצאתי באלשיך הקדוש כפירוש זה

ביאור הכתובים הסותרים ברד"ק אבן עזרא ואברבנאל

המחזיק ידי אחרים מחיה את עצמו

רבי שמעון בר יוחאי הלך בדרכו המיוחדת בתפילה של רבו רבי עקיבא

דרכו המיוחדת בתפילה של רבי עקיבא

איתא בגמרא (תענית כ"ה ע"ב) מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה,

ירד רבי עקיבא אחריו ואמר, אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה, אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, **וירדו גשמים**, הווי מרנני רבנן, (על שלא נתקבלה תפילתו של רבי אליעזר בן הורקנוס שהיה רבו של רבי עקיבא)

יצתה בת קול ואמרה, לא מפני שזה גדול מזה אלא שזה מעביר על מדותיו וזה אינו מעביר על מדותיו, ע"כ,

קושיית המפרשים למה אין זה גדול מזה

הקשו המפרשים, (המב"ט ועוד) אם זה היה מעביר על מדותיו למה אינו גדול מזה, **ותירצו** בכמה אופנים, האחד, שרבי עקיבא היה משבר את מידותיו הטבעיים להגיע לכזאת גדלות, ועוד תירוצים,

אך לתירוצם, עדיין אין התירוץ משביע את הקושיא, למה לא נעשה רבי עקיבא גדול מרבי אליעזר, ע"י שבירת המידות,

ביאור לא מפני שזה גדול מזה

איתא בגמרא (ברכות ז' ע"א) ואמר לי ישמעאל בני ברכני, **אמרתי לו** יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך **ויגולו רחמיך על מדותיך** ותתנהג עם בניך במדת הרחמים ותכנס להם לפניך משורת הדין ונענע לי בראשו, ע"כ,

מבואר, כי עיקר התפילה היא, הבקשה, להגביר **רחמינו של הקב"ה**, על **מידותינו של הקב"ה**, כמ"ש "ויהיו רחמיך מתגוללים על מדותיך",

ובכך יש לפרש, כי מה שיצתה בת קול ואמרה **לא מפני שזה גדול מזה**, הכונה, כי לפעול פעולות ע"י תפילה, אין זה תלוי דווקא בגדלות המבקש, ולא מפני שרבי עקיבא היה גדול מרבו רבי אליעזר בן הורקנוס ולכן ירדו גשמים בתפילתו, כי התפילה אינה תלויה במי גדול ממי,

אלא שרבי עקיבא אמר, אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה אבינו מלכנו למענך רחם עלינו, וגולל בכך **רחמינו של הקב"ה על מידותיו**, ונענה, שבאו הגשמים שלא בדרך הטבע,

וכך הוא פירוש הגמרא, לא מפני שזה גדול מזה, שהתפילה אינה תלויה לפי גדלות המבקש, אלא, **מי שמעביר את רחמינו של הקב"ה על מדותיו**, ע"כ יכול להביא את הגשמים שלא כדרך הטבע,

וזהו מה שאמרו חז"ל, לא מפני שזה גדול מזה אלא שזה **מעביר רחמינו על מדותינו של הקב"ה** בתפילתו, וזה אינו מעביר על מדותיו של הקב"ה, כלומר שדרך תפילתו של רבי אליעזר היתה ע"י שאמר עשרים וארבע ברכות, האמורים במשנה (תענית ט"ו ע"א)

רבי שמעון בדרכו של רבו רבי עקיבא

איתא בגמרא (גיטין ס"ז ע"א), אמר רבי שמעון לתלמידיו, בניי שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות **מידותיו של רבי עקיבא**, ע"כ,

יש לשאול, למה היה צריך רבי שמעון בר יוחאי לתת לתלמידיו, סיבה שילמדו תורתו, משום שהם ממדותיו של רבי עקיבא רבו,

יש לבאר, דרכו של רשב"י היה מנוגד לדרכו של רבי ישמעאל

איתא בגמרא (ברכות ל"ה ע"ב) הנהג בהן מנהג דרך ארץ דברי רבי ישמעאל,

כתב רש"י הנהג בהם - עם דברי תורה, מנהג דרך ארץ - שאם תבא לידי צורך הבריות סופך ליבטל מדברי תורה,

רבי שמעון בן יוחאי אומר, אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורח בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, **אלא, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים**, ע"כ,

מבואר בדברי רבי שמעון בר יוחאי, כי בשעה "שעושין רצונו של מקום" יכולין לעסוק בתורה ללא הרף, ומלאכתן נעשית ע"י אחרים,

לפי זה אפשר לפרש הא **דאיתא בגמרא** (ברכות ל"ה ע"ב), שאמר **רשב"י**, אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר

איתא בגמרא (בבא בתרא ט"ז ע"ב) **רבי שמעון בן יוחאי אומר, אבן טובה** היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותו, מיד מתרפא, ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן העולם - תלאה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמה. ע"כ,

כתב המהרש"א, מדוע לא נתרפא א"א שהיה חולה מן המילה באבן טובה שהיתה תלויה בצוארו,

לפי שיש בענין רפואת הגופות לחליים, דברים **סגוליים**, ויש רפואות טבעיות, ואברהם אבינו ידע בכל, גם רפואות **סגוליים**, וזו היא האבן טובה שהוא דבר סגוליי, ואע"ג דניתן רשות לאדם להתרפאות, ממדת תמימות לבקש רחמי שמיא, עכ"ל,

אברהם אבינו לא פנה אל סגולות וייחד תפלתו אל הקב"ה בלבד

איתא בגמרא (ברכות ו' ע"ב) כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו וכו', ואברהם אבינו מנא לן דקבע מקום, דכתיב (בראשית י"ט כ"ז) וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם, ע"כ,

כתב המהרש"א (ברכות ו' ע"ב ד"ה כל הקובע מקום) **איתא בגמרא** (ב"ב כ"ה) כל הרוצה להחכים ידרים להעשיר יצפין,

מבואר, דכל המשנה מקום תפלתו, הוא מקבל שפע וכח אלקי כפי אותו המקום והרוח, אבל הקובע לו מקום אחד לתפלתו בלי שינוי, הוא מייחד כחות אלקים לשם האחד האמיתי,

וזה אומרו אלקי אברהם בעזרו שנאמר וישכם וגו', שעל ידי אברהם נתייחד שמו יתברך ב"ה בעולם, וראוי לומר עליו אי חסיד, שזו ממדת חסידות הוא, שמבקש צרכיו ממדת הרחמים ואין פונה פניו לבקש גדולות בדרך אחר, עכ"ל המהרש"א,

אברהם אבינו ראה בפניה לסגולות מעצת היצר

איתא בגמרא (בבא בתרא ט"ז ע"ב) **רבי שמעון בן יוחאי אומר, אבן טובה** היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותו, מיד מתרפא,

כתב העיון יעקב (עין יעקב בבא בתרא ט"ז ע"ב) שכל חולה הרואה אותה מיד נתרפא, ועפ"ז

בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורה בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים,

וביארנו, עושין רצונו של מקום, אין הכוונה רק שמקיימין רצון הבורא, אלא שפועלים במעשיהם, מציאות של רצון אצל המקום, דהיינו, שגורמים להגביר רצונו על מידותיו וכדרך שעשה רבי עקיבא בתפילתו,

ביאור אומרו שהם ממדותיו של ר"ע

לפי זה מבואר על נכון, הא דאיתא בגמרא (גיטין ס"ז ע"א), אמר רבי שמעון לתלמידיו, בניי שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא,

וכך אמר רבי שמעון לתלמידיו בניי שנו מדותי, פי' התנהגו כפי שיטתי בברכות (ל"ה ע"ב) לעסוק בתורה בלבד, ולא בדרך ארץ, ואל יקשה לכם מהיכן נתפרנס, שזה למדתי ממידותיו של רבי עקיבא, איך להתפרנס שלא כדרך הטבע, שיש לגרום לעשות רצון אצל הקב"ה,

וע"י תפילה כזו זוכים להביא הפרנסה שלא בדרך הטבע, כמו שר"ע הביא הגשמים, ע"י שהעביר רחמיו של הקב"ה על מדותיו, וע"כ מלאכתם נעשית ע"י אחרים, וע"ז אמר, בניי שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא.

* * * * *

דברי רבי שמעון בר יוחאי בענין תפילה מכוונים לדבריו במקום אחר

בקשה של סגולה ותפילה של תחנונים

איתא במשנה (אבות פרק ב משנה יג) **רבי שמעון בר יוחאי אומר**, כשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, שנאמר (יואל ב') "כי קל חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה" ע"כ

בקשה של סגולה שלא רצה א"א לפנות לשם

ישבתי המדרש (בראשית רבה פס"ג אות יא) ויזיד יעקב נזיד (בראשית כה), אמר עשו מה טיבו של נזיד זה, א"ל שמת אותו זקן,

וקשה הא אין התשובה שייד לאותו קושיא, דאם ידע עשו שמבשלין עדשים לאבל, א"כ ה"ל לשאול מי מת, אלא ודאי שלא ידע עשו שהוא מאכל אבלים, א"כ ה"ל להשיב עיקר, שבשל הנזיד לנחם אבלים, וגם מאי קאמר אותו זקן משמע שדברו ממנו תחלה

ואמרת ליתר ע"פ מה דאיתא בגמרא (ברכות מ' ע"א) עדשים אחת לשלשים יום מעלי לחולה אסכרה, אך מכיון שאברהם היה לו מרגלית על כן שאל מה טיבו של נזיד זו כיון שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא, ויתרפא החולה ע"י המרגלית, ולזה השיב לו א"א שמת אותו זקן, לכך צריך לעשות כן בשביל חולי אסכרה, שסגולת המרגלית כבר אינה קיימת, עכ"ד,

מבואר, שמדרכו של עשיו, להתרפאות ע"י סגולות,

רמז בכתוב כי לפנות לסגולות הוא מזרז היצר

גם יש לומר, בהמשך הכתוב המובא במשנה, אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, שנאמר (יואל ב') "כי קל חנון ורחום הוא אך אפים ורב חסד ונחם על הרעה" כתיב (יואל ב' כ') "ואת הצפוני ארחיק מעליכם" ודרשו חז"ל (סוכה דף נב עמוד א) ואת הצפוני ארחיק מעליכם - זה יצר הרע,

לרמז להא דהבאנו לעיל בשם המהרש"א שביאר הא דאיתא בגמרא (בי"ב כ"ה) כל הרוצה להחכים ידרים להעשיר יצפין, שאברהם אבינו לא רצה לילך בדרך הסגולות של להעשיר יצפין, וזהו שמרומז בכתוב הצפוני זה יצר הרע,

מבואר, שיש דרך סגולית לפנות אל מקום, כגון צד דרום כדי להחכים, צד צפון כדי להעשיר, ולפי שלא רצה א"א להשתמש בסגולות, פירש המהרש"א כל הקובע מקום הכוונה שפנה אל מקומו של עולם,

ביאור המשנה אל תעש תפלתך קבע בדרך צחות

עפ"י הנ"ל יש לפרש אל תעש תפלתך קבע, כלומר שלא תהיה קובע מקום כלומר אל תלך

אל הדרך הסגולית שהוא ע"י הפניה למקום, כגון דרום או צפון, אלא יש לפנות לדרך הבקשה ברחמים, לפני המקום, כלומר שלא לפנות אל דרך המקום הסגוליי.

* * * * *

ביאור קדמון בתלאה בגלגל חמה הם הצדיקים שבכל דור

איתא בגמרא (בבא בתרא ט"ז ע"ב) רבי שמעון בן יוחאי אומר, אבן טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו, שכל חולה הרואה אותו, מיד מתרפא, ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן העולם - תלאה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמה. ע"כ,

בספר דרש משה, ביאורים באגדות התלמוד מאת רבי משה בן יצחק מפיזנץ, קראקא שמ"ט,

כתב וכשנפטר נטלה הקב"ה ותלאה בגלגל חמה, ירצה, שמסרה הקדוש ב"ה לאותה המרגלית ואותה הרפואה לרופאי הנפשות והם הצדיקים שבכל דור אוהבי ה' זרע אברהם אוהבו המתדמים במעשיהם אליו וזהו ותלאה בגלגל חמה וכן הוא אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו,

* * * * *

איתא בגמרא זכר לעשיית יו"ט בל"ג בעומר מהרש"א

איתא בגמרא (מועד קטן כ"ח ע"א), בחמשים שנה זו היא מיתת כרת, חמשים ושנים שנה זו היא מיתתו של שמואל הרמתי, ע"כ,

כתבו התוספות, (מועד קטן כ"ח ע"א ד"ה מת בחמישים), בירושלמי (ביכורים ו' ע"ב) דייק מהכתוב, (תהלים צ' י') "ימי שנותינו שבעים שנה", דל עשרין דלא איענש עליהן, נשתיירו חמשים, עכ"ל התוספות,

המהרש"א שם מאריך לבאר כונת התוס' וליישב דברי הירושלמי, וזה לשון המהרש"א,

חמישים שנה מלבד העשרים הם כדמיון היובל

עברו לו רוב שנים של אדם שאחר ימי הנעורים,

זכר לל"ג בעומר בדברי חז"ל

וזכר לדבר שאנו מדקדקים לעשות י"ט קצת בל"ג בעומר, לזכר שבו עברו רוב ימים, שהן ב' חלקים ממ"ט ימי ספירה, יום לשנה ששוב אין אדם חוטא, שהם ל"ב שנים אחר כ' שנים של שני הנעורים, כאמור שזו מיתת שמואל הרמתי, עכ"ד המהרש"א,

רמז בגימטריא מצאנו לדברי המהרש"א

רגלי חסידיו עם האותיות בגימטריא 351, ל"ג בעומר בגימטריא 351, ראה להלן מהתפארת שלמה רמז בפסוק זה להזוה"ק.

* * * * *

הרשב"י והזוהר הק' מרומזים בכתובים תפארת שלמה

כתב התפארת שלמה (מועדים ספירת העומר ד"ה שבת קל"ח), איתא בגמרא (שבת דף קלח ע"ב) ת"ר כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל כו'.

תניא ר' שמעון בן יוחאי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים ל"א) "כי לא תשכח מפי זרעו"

מבואר בספרים, הרמז בזה כי לא תשכח מפי זרעו ס"ת יוחא"י. מאשר כי הוא הי משורש נשמתו של משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא,

וזכותו עומד לנו להיות לעזר לכל הבאים לטהר אשר בשם חסיד יקרא לזכך נשמתו ע"י לימוד הזוהר הקדוש ומבואר בזוהר הקדוש (במדבר דף קכ"ד ע"ב) בזכות ספרא דא יפקון מן גלותא.

וזה הרמז בר"ת בפסוק (שמואל א' פרק ב' ט"ו) "ר'גלי ח'סידיו י'שמור, גימ' זה"ר.

כי הוא השמירה מעולה בכל הענינים לזכך נשמתם וזכותו עודנו עומד עמנו תמיד בבחי צדיק יסוד עולם. עכ"ל התפארת שלמה.

* * * * *

"ימי שנותינו בהם שבעים שנה", צא מהם עשרים שנים הראשונים, שבהם אין אדם נענש, נותרו חמישים שנה, שהם כדמיון היובל, מ"ט שנים, ושנת החמישים שהוא שנת היובל, שבו שב איש אל אחוזתו והוא שנת השבעים לאדם, שהוא תכלית האדם, שישוב אל אחוזתו,

50 שנים מכוונים ל-49 ימי הספירה וחשבון הנפש, ויום ה-50 לשבועות

מ"ט שנים, הם ימי ספירה וחשבון של אדם על מעשיו, שהם מכוונים כנגד ספירת העומר, ושנת החמישים שהוא שנת שבעים של אדם, הוא תכליתו של אדם, ויום החמישים הוא קודש, חג השבועות,

מבריאת העולם בכ"ה אדר עד פסח הם 20 יום והם כנגד שנות הנעורים

ולמאן דאמר דבניסן נברא העולם, היה תחילת הבריאה בכ"ה באדר, הרי עשרים יום עד יום ראשון של פסח, שהן חשובין כימי שנות נעורים דלא איענש עליהו, שהיו ישראל עדיין במצרים, ואח"כ מיום שיצאו ממצרים ימי הספירה מ"ט יום, יום לשנה עד חג השבועות, שהוא ביום החמישים, דמיון היובל,

שתי שלישי מ-49 הם 32 ועוד 20 הם 52

וכאשר תחשוב, ב' חלקים ממ"ט הם ל"ב, ועם שני הנעורים שהם כ' שנים הרי נ"ב, והם רוב שנותיו של אדם שלאחר שנות הנעורים,

שהם ל"ב מתוך מ"ט, שהם שתי שלישי מימי החשבון והספירה של חייו,

כאשר עברו רב שנות האדם ללא חטא שוב אינו חוטא

ועד"ז אמר, חמישים ושתיים זו מיתת שמואל הרמתי והוא למעלתו, על פי מה שדרשו ביומא (לי"ח ע"ב) על הפסוק שאמרה חנה (שמואל א' פרק ב' ט"ו) "רגלי חסידיו ישמור", כיון שעברו רוב שנותיו של אדם בלא חטא שוב אינו חוטא, שניבאה כן על בנה שמואל, שמת לנ"ב שנים, שאז לו רוב שנותיו שאחר שני הנעורים, שהם ב' חלקים ממ"ט שנים שאחר ימי הנעורים, ובודאי, גם אם היה חי שמואל יותר לא היה בא לידי חטא, שהרי

כתיב (שמואל אי פרק אי יג), "וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה",

איתא בגמרא (ברכות ל"א ע"א), אמר רב המנונא כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה, וחנה היא מדברת על לבה, מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו, ויחשבה עלי לשכרה - מכאן, ששכור אסור להתפלל, ע"כ,

אפשר לפרש לפטור מן הדין, הוא אותו הדין, שמתפלל צריך שיכוין, ובשכרותו אסור להתפלל, ועי"ז יכול אני לפוטרו, מאותו דין של תפילה, משום ששיכורים הם, ושיכור אסור בתפילה.

* * * * *

יש לפרש מן הדין היינו קל וחומר

אפשר לפרש, שכאשר אמר רבי שמעון בר יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם כולו, מן הדין, כוונתו יכול לפטרם את מה שלמידים מן הדין, דהיינו מהקל וחומר, הנקרא בלשון חז"ל דין,

הקל וחומר שאסור להסיח דעת

איתא בגמרא (שבת י"ב ע"א) חייב אדם למשמש בתפילין כל שעה ושעה, "קל וחומר מציץ", מה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת, אמרה תורה והיה על מצחו תמיד, שלא יסיח דעתו ממנו, תפילין שיש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה, ע"כ,

מבואר, שלמידין מק"ו, שאין להסיח דעת, אלא יש לכוון בתפילין וממילא בתפילה, כאומרז"ל, (ברכות יד ע"ב) כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין, וכו',

לפי"ז אפשר לפרש, מה שאמר "לפטרם מן הדין" והובא לעיל הפירוש ממה שלא כווננו בתפלתם,

א"כ הרי הוא פוטרו, ממה שלמדו "מן הדין", כלומר, מהק"ו מציץ, שאסור להסיח דעת, וזהו "לפטרם מן הדין"

ע"פ דרכנו יש לבאר דברי המשורר,
נשאת ציץ נזר הקודש חבוש על ראשך פארז

יום ראשון של סוכות הוא ראשון לחשבון עונות ביאור ע"ד המהרש"א

עפ"י דברי המהרש"א שהבאנו לעיל, אפשר לבאר הא דאיתא במדרש עה"פ, (ויקרא כ"ג מ') "ולקחתם לכם ביום הראשון",

ואיתא במדרש, (תנחומא אמור פרק כ"ב) "ולקחתם לכם ביום הראשון" ראשון לחשבון עונות,

אפשר לפרש, דעשרים שנים הראשונים של אדם שאינו נענש עליהם, הם כנגד עשרים ימים הראשונים מהיום של בריאת העולם,

ולדין דאמרינן דבתשרי נברא העולם, היה תחילת הבריאה בכ"ה באלול, הרי עשרים יום, עד יום ראשון של סוכות, והם עשרים יום כנגד עשרים שנה שאינו נענש עליהם, לפיכך נקרא יום הראשון, ראשון לחשבון עונות.

* * * * *

יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין

איתא בגמרא, (סוכה מ"ה ע"ב) אמר חזקיה, אמר רבי ירמיה, משום רבי שמעון בן יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, מיום שנבראתי עד עתה, ע"כ,

כתב רש"י (סוכה מ"ה ע"ב), לפטור - בזכותי אני סובל כל עונותיכם, ופוטרו מן הדין,

איתא בגמרא (עירובין ס"ה ע"א), אמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שחרב בית המקדש ועד עכשיו, שנאמר, לכן שמעי נא זאת ענייה ושכורת ולא מיין וכו' וכו', מאי יכולני לפטור דקאמר מדין תפלה, ע"כ,

כתב רש"י, יכולני לפטור - לטעון על כל ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, דבר שיפטרו כולן מדינא לעתיד לבוא, לומר שהן שיכורים ואין נתפשין על עונם, מדין תפלה - אם דנין אותן על שלא היו מתפללין בכוונה, יכול אני לפטור,

יש לפרש מן הדין הם דיני תפילה שלמידים מתנה

נשאת, הוא קל וחומר, ע"ד **נשא** קל וחומר בעצמו (שבת ל"א ועוד)

דמאן דאיהו דכורא מן דכרנא, (מי שהוא מובחר שבחכמים שיכול להשיג סודות

ציץ נזר הקודש, זהו הק"ו **מציץ**,

התורה) בעי לאתחזקה קמיה, (צריך להראות לפניו ללמוד ולשאוב מחכמתו ותורתו). (ר"ל שר"ש היה כחומה נשגבה בדלתיים ובריה,

חבוש על ראשך פארך, הם התפילין,

ומכיוון ורשב"י קיים בעצמו, אותו ק"ו, שלא הסיח דעתו בתפילה, כמאמר המשורר, לפיכך היה יכול לפטור כל העולם, מאותו דין, כלומר מאותו ק"ו, שאינם יכולין לכון בתפילתם, זכותו יגן עלינו ועכ"י

מגן על המלכות שהיא סוד עיר הקודש ירושלים, שלא יכנס בה ערל וטמא, לכן הראוי ליכנס בה לא יכנס אלא ברשות) (הביאור מהפירוש מתוק מדבש)

בספר מי השילוח מבאר כי פני האדון ה' יראה על כל זכורד זה רשב"י

* * * * *

ביאור מי השילוח דברי הזוה"ק פני האדון ה' זה רבי שמעון בר יוחאי

כתב בספר מי השילוח (פרשת קדושים), ביאור בדברי הזוה"ק שאמר, "יראה כל זכורד את פני האדון ה'", מאן פני האדון ה', הוא רבי שמעון בר יוחאי,

איתא בזוהר (חלק ב' פרשת בא דף ל"ח ע"א), עבד קודשא בריה דיהוה ירושלים לתתא, פגונוא דלעילא. (עשה הקב"ה ירושלים למטה בעולם הזה כעין ירושלים של מעלה, שהוא סוד מלכות)

וכך כתב, כתיב יראה וקרינן נמי יראה, יראה כל זכורד, ר"ל, שהאדון ה' יראה על פניו של כל אחד, ואמר הזוהר, מאן פני האדון ה', כלומר, על פניו של מי אפשר לראות את האדון ה', זה רשב"י, שעל פניו אפשר לראות את האדון ה', וזהו יראה כל זכורד את פני האדון ה', מאן פני האדון ה', הוא רבי שמעון בר יוחאי.

עבד רבי שמעון בר יוחאי, שורי קרתא קדישא ותרגוי. (עשה רשב"י חומות העיר הקדושה ושעריה) מאן דעיל, לא עייל, עד דיפתחון תרגין. (מי שרוצה ליכנס אינו יכול ליכנס עד שיפתחו לו השערים)

* * * * *

מה בין דברי רבי שמעון בר יוחאי לדברי יהודה בן גרים

במה נחלקו רבי יהודה ורשב"י

איתא בגמרא (שבת ל"ג ע"ב), יתבי רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ויתבי יהודה בן גרים גבייהו, פתח רבי יהודה ואמר, כמה נאים מעשיהן של אומה זו וכו', נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר, כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן יכו',

מאן דסליק, לא סליק, עד דיתתקנון דרגין דשורי, (מי שרוצה לעלות על החומות אינו יכול לעלות עד שיתקנו לו המדרגות של החומות)

מאן יכיל למפתח תרגין דקרתא קדישא, (מי יכול לפתוח השערים של עיר הקודש) ומאן יכיל לאתקנא דרגין דשורי, (ומי יכול לתקן את המדרגות של החומות)

דא רבי שמעון בן יוחאי, דאיהו פתח תרגין דרזי דחכמתא, (שהוא פתח את השערים של סודות החכמה)

הלך יהודה בן גרים, וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות, אמרו, יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לציפורי, שמעון שגינה יהרג, אזלו טשו במערתא,

ואיהו אתקין דרגין עלאין, (והוא התקין מדרגות עליונות) וכתביב (שמות ל"ה) יראה פל זכורד את פני האדון יי'.

מאן פני האדון יי', דא רבי שמעון בן יוחאי, (הוא רבי שמעון בר יוחאי)

כתב המהרש"א, (שבת ל"ג ע"ב), שדברי רבי יהודה, שאמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו, אמר כן **מיראת מלכות**, ע"כ,

מבואר, כי רבי שמעון בר יוחאי שאמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן, **לא חשש מאימת המלכות**,

איך אמר רשב"י דברים המתגרים במלכות

יש להקשות, איך אמר רשב"י דברים קשים המתגרים במלכות, הרי רשב"י תלמידו של

רבי עקיבא היה, כאומז"ל שכל תורתו היא תרומה מתרומות מידותיו של רבי עקיבא,

ואיתא בגמרא (יבמות קכ"א ע"א), תניא אר"ג פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה ומנו **רבי עקיבא** וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמר לי דף של ספינה נזדמן לי וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי,

מכאן אמרו חכמים אם יבואו רשעים על אדם ינענע לו ראשו, כתב רשב"י ינענע לו ראשו, ידחה מפני השעה **ולא יתגרה בהן**, א"כ כיצד אמר רשב"י דברים המתגרים,

רשב"י לא חשש שיהודה בן גרים יספר דבריהם משום שהיה תלמידו

ואפשר לתרץ, מה שלא חשש רשב"י, זה לא משום שרצה להתגרות, אלא שלא חשש שיהודה בן גרים יספר דבריהם, משום שיהודה היה תלמידו של רשב"י, כדלקמן,

איתא בגמרא (מועד קטן ט' ע"א) רבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים תנו **פרשת נדרים** בי רבי שמעון בן יוחי איפטור מיניה באורתא, לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה וכו', אמר ליה רשב"י לבריה בני אדם הללו אנשים של צורה הם, זיל גביהון דליברכוך וכו', ע"כ,

וביותר אפשר לומר, דלפי שלמד ר' יהודה בן גרים אצל רשב"י **מסכת נדרים**, ששם למד את חשיבותו של כל היוצא מפיו,

מבואר א"כ למה אמר רבי שמעון בר יוחאי, כי אינו חושש שייצא מכשול מיהודא בן גרים, מאחר שלמד ר' יהודה בן גרים מסכת נדרים אצלו, ולמד להישמר בכל היוצא מפיו,

ולכן לא חשש רשב"י לדבר בגנות המלכות, על אף שלמד מרבי עקיבא רבו, שכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי, **שלא להתגרות**,

בכ"ז רשב"י לא חשש שהדברים יגיעו למלכות משום שהיה תלמידו כנ"ל.

* * * * *

ביאור דברי רשב"י על יהודה בן גרים אנשים של צורה הם בצחות

איתא בגמרא (מועד קטן ט' ע"א), רבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדרים

בי רבי שמעון בן יוחי, איפטור מיניה באורתא, לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה וכו', אמר ליה רשב"י לבריה, **בני אדם הללו אנשים של צורה הם**, זיל גביהון דליברכוך וכו',

אמרו ליה מאי בעית הכא, אמר להו דאמר לי אבא זיל גביהו דליברכוך, אמרו ליה, יהא רעוא דתזרע ולא תחצד, תעייל ולא תיפוק, תיפוק ולא תעייל, ליחרוב ביתך וליתוב אושפיזך, לבלבל פתורך, ולא תחזי שתא חדתא,

כי אתא לגבי אבוה, אמר ליה, לא מבעיא דברוכי לא בירכן, אבל צעורי צעורן, אמר ליה, מאי אמרו לך, הכי והכי אמרו לי,

אמר ליה, הנך כולהו ברכתא נינהו, **תזרע ולא תחצד**, תוליד בנים ולא ימותו, **תעייל ולא**

תיפוק, תעייל כלתא ולא לימותו בנך דליפקון, **תיפוק ולא תעייל**, תוליד בנתא ולא ימותו גוברייהו וליהדרו לותיך, **ליחרוב ביתך וליתוב אושפיזך**, דהאי עלמא אושפיזך, וההיא עלמא ביתא, דכתיב קרבם בתימו לעולם, אל תקרי קרבם אלא קברם,

לבלבל פתורך, בבני ובנתא, **ולא תיחזי שתא חדתא**, דלא תמות אנתך, ולא תנסב אינתתא אחריתי, ע"כ,

ביאור הדבר שאמר הברכה בלשון הפוכה

כתב המהרש"א, וז"ל, ושמעתי עוד בזה, שעשו כן כדי שיבא לאביו ויפרשו לו כוונתם לברכה, **ותחול הברכה עליו גם מאביו**,

ביאור אנשים של צורה בדרך צחות

מעבירין הימנו עול מלכות וכו', יש לבאר
כדלהלן,

הכריז רבי ינאי חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד

איתא בגמרא (שבת ל"א ע"א), אמר רבה בר רב
הונא כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת

שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות
הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו
בהי עייל, **מכריז רבי ינאי, חבל על דלית ליה
דרתא ותרעא לדרתא עביד**,

כתב רש"י (שבת ל"א ע"א), **יראת שמים** דומה
לפתחים חיצונים, שדרך להם נכנסים
לפנימיים, כך, אם ירא שמים הוא נעשה חרד
לשמור ולעשות, ואם לאו אינו חש לתורתו,
עכ"ל,

**מבואר בפירושו, שיראת שמים הם הפתחים
החיצונים, להגיע לתורה,**

הכרזת רבי ינאי במסכת יומא

איתא בגמרא (יומא ע"ב ע"ב), אוי להם
לשונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בתורה
ואין בהן יראת שמים, **מכריז רבי ינאי חבל על
דלית ליה דרתא ותרעא לדרתיה עביד**,

כתב רש"י (יומא ע"ב ע"ב), **דרתא** – חצר,
ותרעא לדרתיה עביד - **שהתורה אינה אלא
שער ליכנס בה ליראת שמים**, עכ"ל,

**מבואר בפירושו, שהתורה היא הפתח החיצון
להיכנס ליראת שמים,**

לבאר מה ששינה רש"י פירושו ממקום למקום, ע"ד יראת העונש ויראת הרוממות

בגמרא בשבת מדבר על **יראת העונש**, כפי
שמסביר רש"י, שהוא נעשה חרד, ועיי שיהיה
בו יראת העונש, יבוא לעסוק בתורה ולקיים
המצוות,

**וע"ז פירש"י, יראת שמים דומה - לפתחים
חיצונים**, שדרך להם נכנסים לפנימיים, כך,
אם ירא שמים הוא נעשה חרד **לשמור
ולעשות**, ואם לאו אינו חש לתורתו,

ובגמרא ביומא, מדבר על **יראת הרוממות**
שאליה אפשר להגיע רק דרך תורה, וע"ז

כידוע, כאשר אדם רוצה לעשות צורת דבר,
כלומר, חותמת שתחתום הצורה, הוא צריך
לחרוט באופן הפוך, בכדי שכאשר יעלה
הצורה על הנייר בהפוך, אז זה ייצא ישר,

אפשר לומר, כי זה מה שרמז רשב"י לבנו, בני
אדם הללו **אנשים של צורה הם**, כלומר, הם
יברכו אותך, כפי שעושים צורה, בצורה
הפוכה, ובכדי שתצא לפועל יש להפכה, כך
תהיה ברכתם, באופן הפוך, ואז תבוא אלי,
ואבאר לך כוננתו, כפירוש המהרש"א.

* * * * *

רמז בכתוב טוב לב משתה תמיד ליומא דהילולא של הרמ"א

יומא דהילולא של הרמ"א חל בל"ג בעומר,
ויש לו רמז, בסיום דבריו של הרמ"א על
שולחן ערוך אורח חיים, שמסיים דבריו
בדברי הכתוב (משלי ט"ו ט"ו), "וטוב לב"
"משתה תמיד",

וכך הוא הרמז, כאשר תחלק מ"ט ימי
הספירה, ל"ב יום, וי"ז יום, ואז הוא ל"ג
בעומר, **טו"ב בגימטריא י"ז**, ול"ב הם ימים
שמלפני ל"ג בעומר,

ומרמז הרמ"א שבין **טו"ב לל"ב**, שהוא יום
ל"ג בעומר, יהיו ימי משתה תמיד ביומא
דהילולא דיליה. ובזה סיים דבריו. וזהו טו"ב
– ל"ב משתה תמיד.

* * * * *

ביאור בפירושו השונים של רש"י באותו מאמר

כתיב (ויקרא כ"ה ב'), דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני
נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה',

איתא בגמרא (סנהדרין כ"ו ע"א), **מכריז רבי
ינאי פוקו וזרעו בשביעית**, משום ארנונא, (זרעו
בשביעית שתוכלו לשלם מס שגובה המלך מן
התבואות כך וכך כורין מן השדה לשנה, רש"י), ע"כ,

למה יתחייב השומר שמיטה מס למלך

יש להבין, אדם השומר שביעית איך יתחייב
למלך, הרי המקבל עליו עול תורה, ואז

פירש"י, שהתורה אינה אלא שער ליכנס בה ליראת שמים,

ביאור הדבר שנתחייבו שומרי שביעית מס למלך

מבואר, דכשאינו יראת העונש אינו חרד לשמור ולעשות ואינו חש לתורתו, ובענין

השמיטה דייקה התורה, ושבתה הארץ שבת, לה' כלומר דקיום השמיטה צ"ל לשם שמים, ולפיכך נתחייבו בארנונה, דאע"פ שקיימו שמיטה, אך לא קיימוה לשם שמים כדבעי.

* * * * *

עוד י"ל השינוי בפירושי רש"י ע"ד המהרש"א ברבי מאיר שלמד מאחר

איתא בגמרא (חגיגה דף ט"ו ע"ב) רבי מאיר היכי גמר תורה מפומיה דאלישע בן אבויה אחר,

בגמרא חגיגה דף טו עמוד ב מבואר בג' אופנים כיצד למד רבי מאיר תורה מאחר

אופן א', רבי מאיר אכל תחלא ושדא שיחלא לברא. פירוש רבי מאיר אכל תמר וזרק את הגרעין, כלומר אכל את החיצון וזרק את הפנימי, וכך למד תורה מאלישע,

אופן ב', דרש רבא: מאי דכתיב (שיר השירים ו' י"א) "אל גנת אגוז ירדתי" למה נמשלו תלמידי חכמים לאגוז? לומר לך, מה אגוז זה, אף על פי שמלוכלך בטיט ובצואה - אין מה שבתוכו נמאס, אף תלמיד חכם, אף על פי שסרח - אין תורתו נמאסת. כלומר רבי מאיר אכל את הפנים והשליך את החיצון, וכך למד תורה מאלישע

אופן ג', רבי מאיר רמון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק, כלומר, אכל את הפנימי, וזרק את החיצון,

המהרש"א מבאר את ההבדל בין האופנים הנ"ל

כתב המהרש"א (חגיגה דף טו עמוד ב ד"ה תחלא אכל ושדא שיחלא), הכא בתמר, דימה מה שלמד ר"מ מאלישע, שאכל הפרי שמבחוץ, והגרעין שבפנים זרק,

ולקמן דימה היפך זה, דתוכו של רמון אכל והקליפה שמחוץ זרק,

וגם דימה מה שלמד רבי מאיר מאלישע לאגוז שהפנימי נאכל והחיצון זרק,

ואלו תוכן דברי המהרש"א, דאלישע היה שלם בתורתו,

אבל הרחיק ממנו את קיום המצוות, שחילל את השבת ועוד,

וגם הרחיק מלבו את האמונה בה', כדאיתא בגמרא, שאמר שתי רשויות הן,

מבואר, כי מצוות ה' הם דבר חיצוני הנראה לעין בקיומו או בביטולו, משא"כ הדברים שבלב כגון האמונה בה' הרי זה דבר פנימי שלא ניתן לראותו,

עוד מבואר, שרבי מאיר למד מאלישע רק תורה, אבל אי קיומם של מצוות נגד רצון הבורא ית' לא למד ממנו אלא זרק, וזהו הדמיון לרימון ואגוז, שהחלק החיצון נזרק, שהם אי קיום המצוות שאלישע לא קיים הוא לא למד ממנו, אלא זרקם,

והדמיון לתמר, שרבי מאיר אכל את החלק החיצון, שזו חלק התורה, אבל את החלק הפנימי שזו האמונה שבלב לא למד ממנו אלא זרקם, ולכן השוו לימודו של רבי מאיר מאחר, לשתי סוגי לימוד, האחד שלא למד ממנו אי קיום מצוות שהם חלק חיצוני הנראה לעין כל, ולא למד ממנו את מה שהאמין בו שהוא כפירה, וזהו חלק פנימי שבלב, ע"כ תו"ד המהרש"א,

הרימון והאגוז מרמזים למצוות הרימון אל הלב

ויש להוסיף כי הרימון והאגוז מרמזים למצוות, ע"ד הא דאיתא בגמרא (ברכות דף נז עמוד א) כתיב (שיר השירים ד' ג'), "כפלה הרמון רקתך", מאי רקתך - אפילו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון.

כתיב (שיר השירים פרק ו פסוק יא) "אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל", פירש רש"י לראות באבי הנחל - לחלוחית מעשים טובים אראה בך

איתא בגמרא (סוכה מ"ה ע"ב) צדיק כתמר, למה נמשלו ישראל לתמר, מה תמר זה אין לו אלא לב אחד - אף ישראל אין להם אלא לב

אחד לאביהם שבשמים. מבואר, שהתמר
מרמז אל האמונה שבלב,

* * * * *

ביאור ביראת שמים חיצונית לתורה ויראת שמים
פנימית לתורה ע"ד יסוד המהרש"א

עפ"י מה שביאר המהרש"א, כי הדמיון
לרימון, הוא המצוות שהוא יראה חיצונית
לתורה, והדמיון לתמר הוא הלב שהוא היראה
הפנימית לתורה,

בדרך זו יש לבאר כוונת רש"י ששינה ביאורו
(שבת ל"א ע"א), כי יראת שמים הוא הפתח
החיצון, להגיע לתורה,

(יומא ע"ב ע"ב), כי התורה היא הפתח החיצון
להיכנס ליראת שמים, שהוא הפנימי,

אפשר לומר כי כוונתו ליראת שמים לקיום
מצוות שהוא היראה החיצונית,

ויראת שמים להשקפת הלב לאמונתו ית' הוא
יראת שמים פנימית, ובכך מבואר השינוי
בפירושי רש"י.

* * * * *

כתיב (ויקרא כ"ה כ"א) "וצויתי את ברכתי לכם
בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש
השנים"

פירש רש"י, לשלש השנים - למקצת הששית
מניסן ועד ראש השנה, ולשביעית ולשמינית,
שיזרעו בשמינית במרחשון ויקצרו בניסן,

וקשה, נשאל ע"י א.י. (בהר תשע"ט) הרי
מאמצע השישית עד אמצע שמינית הם רק
שנתיים, והתורה אמרה לשלוש השנים,

ותירץ, שהשביעית היא שנת הפקר, וצריך
יבול כפול, גם לבעה"ב וגם לזוכה מההפקר,

* * * * *

ביאור שני כתובים המכחישים
ע"ד הידיעה והבחירה

כתיב (ירמיהו ל"ב כ"ז הפטרת פרשת בהר), "הנה
אני ה' אלוקי כל בשר הממני יפלא כל דבר",

פירש"י הממני יפלא, וכי העתידות עלומות
ממני,

כתיב (זכריה ח' ו') כה אמר ה' צבקות כי יפלא
בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני
יפלא נאם ה' צבקות,

כתב רש"י, ורבותינו דרשוהו על שחיטת יצר
הרע במסכת סוכה, בעיני יפלא איך יכלו
הצדיקים לעמוד כנגדו בחייהם,

איתא בגמרא (סוכה נ"ב ע"א), דרש רבי יהודה
לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר
הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים.
צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה
להם כחוט השערה. הללו בוכין והללו בוכין.
צדיקים בוכין ואומרים: היאך יכולנו לכבוש
הר גבוה כזה! ורשעים בוכין ואומרים: היאך
לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה,

ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמהם, שנאמר
(זכריה ח' ו') "כה אמר ה' צבקות כי יפלא בעיני
שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני
יפלא", ע"כ

ולפלא ייחשב, שני כתובים המכחישים זה את
זה, כתוב אחד אומר, הממני יפלא כל דבר,
וכתוב אחד אומר, גם בעיני יפלא נאם ה'
צבקות,

יש לבאר בעיני יפלא ע"ד הידיעה והבחירה

יש לפרש, כי בודאי הכתוב, (ירמיהו לב כז),
"הנה אני ה' אלוקי כל בשר הממני יפלא כל

דבר", היא ידיעתו הבלתי מסוייגת של הקב"ה
כפירש"י וכי העתידות עלומות ממני,

ואין לאיש הישראלי צל של ספק בידיעתו
המוחלטת של הקב"ה בכל מה שהיה הוה
ויהיה,

אך, רצה הקב"ה להשכיר את עושי רצונו,
ולהעניש את עוברי רצונו, לפיכך נתן לנו את
הבחירה,

וזה הוא שאמר הקב"ה "גם בעיני יפלא",
ופירש"י איך יכלו הצדיקים לעמוד כנגדו
בחייהם, ומכיוון ואין בשכל אנושי להבין עניין
הידיעה והבחירה, אמר הקב"ה אעשה כן גם
כמתעלם מידעתי, ואמר גם בעיני יפלא,

מבואר כי הכתובים הסותרים האומרים
הממני יפלא, וגם בעיני יפלא, הוא עניין

ביאור הכתובים הסותרים ברד"ק

אבן עזרא ואברבנאל

כתב הרד"ק (זכריה פרק ח פסוק ו) יש מפרשים **בתמיה** כאלו אמר **הגם בעיני יפלא** וכן אתה זה בני עשו והדומים לו והחכם

ר' אברהם א"ע ז"ל פי' כמשמעו כלומר אני עושה פלא בימים ההם שלא עשיתי כמוהו, עכ"ל הרד"ק,

כתב האברבנאל (זכריה פרק ח' ו') כי גם בעיני יפלא כלומר שבדרך פלא עצום אעשה אותו לפי שלא עשיתי כמוהו מעולם והוא על דרך היא נפלאות בעינינו (תהלים קיח, כג) כי אין פירוש יפלא ימנע או יתכסה כי אם להודיע שהיה בדרך פלא ולא כפי המנהג הטבעי,

* * * * *

המחזיק ידי אחרים מחיה את עצמו

כתיב (ויקרא כ"ה ל"ה) "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך, **והחזקת בו וחי עמך**",

כתיב (יחזקאל ט"ז ו') "ואראך מתבוססת בדמיך ואמר לך **בדמיך חיי** ואמר לך **בדמיך חיי**"

ביאור הכתוב שאמר שתי פעמים בדמיך חיי

יש לבאר, מה שאמר הכתוב שתי פעמים "בדמיך חיי בדמיך חיי", **א"ל** שכאשר ראה הקב"ה את ישראל מתקשים **בכספם**, שזהו מתבוססת **בדמיך**, כלומר, **בדמים**, ואומר **לך**, אזי העצה היא, **בדמיך חיי**, **פירוש**, כאשר תתן צדקה ותחיה את העני, ואז **בדמיך חיי**, ע"י כך, תחיה את עצמך, וזהו "ואמר לך **בדמיך חיי** ואמר לך **בדמיך חיי**" שתי פעמים,

בכך יש לפרש הכתוב והחזקת בו וחי עמך וכך אפשר לפרש, "והחזקת בו וחי עמך", שכאשר אתה תחזיק בו, אז גם אתה תחיה, והוא יחיה אתך, וזהו, "והחזקת בו וחי עמך".

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל

"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק

פקס 03-6161777 נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com

הידיעה והבחירה, שאין בדעת אנושי להבין, והוא ע"ד שכתב **הרמב"ם** ומאריך בעניין **הבני יששכר** בסוף פרשת פרה, שכתב כי חוקת הפרה שאין להבין הוא לעניין הידיעה והבחירה, ומאריך בעניין בספר **עקידת יצחק** שער ק"ג, עיי"ש בדבריהם היקרים,

גם יש לומר, כי במה שאמר הכתוב, כי יפלא בעיני שארית **העם הזה**, הכוונה לבחירה שיש לאדם, מכיוון ומצינו כי בכל מקום שנאמר **העם הזה** ה"ה בהקשר לדברים שבבחירה, כגון **חטא העם הזה**, **עוון העם הזה**, שהם הדברים הבאים בבחירת האדם.

* * * * *

שוב מצאתי באלשיך הקדוש

כפירוש זה

כתיב (זכריה ח' ו') כה אמר ה' גם בעיני יפלא **כתב רש"י**, ורבותינו דרשוהו על שחיטת יצר הרע במסכת סוכה בעיני יפלא איך יכלו הצדיקים לעמוד כנגדו בחייהם, עיי"ש בפירוש הרד"ק,

כתב האלשיך הק' (זכריה ח' ו'), כה אמר ה' צבקות כי יפלא כו'. הנה אומרו שבעיניו יתברך יפלא ממנו דבר, **הלא כמו זר נחשב**, כי לא איש אל שיפלא ממנו, **ולפי דעת חכמי האמת**, על פסוק **עיני ה'** המה משוטטים בכל הארץ, הם מלאכים הנקראים **עיני ה'**, אפשר לומר כי עליהם יאמר פה, **להם יפלא**,

ועל דרך הפשט יאמר, כי אחרי אומרו עוצם צדקת ושלילת יצה"ר מדורו של משיח, מה שאין כן בדורות אלו, הלא יפלא בעיני כל ישראל איך ישנה העולם, כי גם שיאמינו כי ודאי עיני ה' המה צופות אשר יהיה, הלא יאמרו כי **ידיעתו מכרעת** לבלתי יתהפך **מחמת הבחירה**, על כן אמר, דעו איפוא כי אין **ידיעתי מכרעת**, כי אם, שכאשר יפלא בעיני שארית העם הזה, גם בעיני **הרואות מה שיהיה**, יפלא,

כי הידיעה לא תכריח באופן שבהיות **הבחירה** חפשית ונשאר הדבר אל הטבע, וטבע האדם לימשך אחר יצרו גם בעיני יפלא, אשר יוכלו אז להכניע יצרם טרם הסירי לב האבן מבשרם, ועל כן ארבה זכותם, **עכ"ל**.

* * * * *